

به بۆنەى بىست و شەشەمىن سالىادى دەرچوونى گۆڧارى (پامان) ۴۰۷

گۆڧارى پامان، گەنجىنەى زمانى

ئىحسان سابىر خەيات

خۆى تاو داوۋە و بە گورپوتىنەۋە ھاتوۋەتە مەيدان .
ئەۋەش بە بۆچوونى من و لە ميانەى
ئەزموونى خۆمدا، بە لىكوۋ بە گەۋامى زۆربەى
لە نووسەران و خويىتەران، لە سايەى ھىممەت
و كارامەىى ئازاد ەبدولواھىدى سەرنووسەر و
دلىسۆزىى كارمەندەكان بوۋە كە بە دەرچووى
قوتابخانەى پامان دەژمىردىن و زۆر بە پەرۋشەۋە
ئەركەكەيان لە ئەستۆى خۆيان گرتوۋە تا
گۆڧارەكەيان گەياندوۋەتە ئەۋ ئاستەى ئەمپۇى .
ئەۋەى لە گۆڧارى پامان سەرنجراكىشە،
تەنانەت فەرىكە نووسەرانىشى فەرامۆش
نەكردوۋە، بە لىكوۋ ھەمىشە ھاندەر و شاندىريان
بوۋە بۆ ئەۋەى نەتارىن و لە بەرھەمەكانياندا
خاۋنەبنەۋە . لە بىرمە لە يەكەم ئەزمونمدا
لەگەل پامان بابەتلىكم بە ناوى (سازانى
پۆمانس و رىپالىزم) ئامادە كىردبوۋ، بەلام پىش
ئەۋەى بىنىرم، بۆ پراۋىڭكردن پىۋەندىم بە
كاك ئازاد ەبدولواھىدەۋە كىرد . ئەۋەى لىم

لە سالانى دواى (۲۰۱۰) خولياى نىكبوۋنەۋە
لە دنياى گەرە نووسەر و پۆشنىبىرانى كوردم
لە مىشكدا كەلەكە بوۋ، خۆشەختانە لە
پىگى ھەندىك لە برادەرە پۆژنامەۋانەكان و
نووسەران ئاشناپەتىم لەگەل دوو سى پۆژنامە
و گۆڧارى كوردىدا پەيدا كىرد كە دواھەمىنيان
گۆڧارى (پامان) بوۋ .

بە پىى زانىارم، چەندان سال بەر لە دەرچوونى
(پامان)، دەيان گۆڧارى كوردىى پەسەن
بوونيان ھەبوۋە، بەلام بە داخەۋە كەشۋەۋاى
بەردەۋامبوونيان بۆ نەپەخساۋە، لەبەر چەندان
جۆرە ئاستەنگ و بەرىستى دروستكراۋ، بۆيە
بۆيان نەلواۋە تا دوا ھەناسە ئامانجى خۆيان
بپىكن، لى گۆڧارى پامان لەۋانەى پىش خۆى
بەختەۋەتر بوۋە، چونكە كەشۋەۋاكەى، بە
تايبەتى دۆخى سىياسى، لە بەرژەۋەندى گەلى
كوردمان بە گشتى و نووسەران و ئەدىبان و
پۆشنىبىران بە تايبەتى گۆڧاۋە، بۆيە ئەسپى

پیشبینی نەدەکرد ئەو بوو دەمۆدەست و بئ سئ و دوو بۆی پەسند کردم. ئەو وەلامە راستە لە لایەکەووە تەکانی پئ دام، لە لایەکی ترەووە ھۆشیاری ئەوھشی پئدام ھیندە دی پشست بېم و زۆر وردتر بە بابەتەکەمدا بچمەووە. وئپرای دواکەوتنی بابەتەکە، دواپی زۆر بە ئابوتابەووە ھاتە پیزی بەرھەمی کەلە نووسەرەن و زۆر بە تاسەووە بووم لە نئو گۆقاری (پامان) دا جئگای خۆی بکاتەووە، ئیتر لەو ئەزموونەمدا بۆم دەرکەوت لە گۆقاری پامان ھەرچەند بابەت دواکەوئیت، بەلام فەرامۆش ناکرئیت، ئەووە زیاتر دنە دی دام پئووندیم لەگەل ئەو گۆقارە پتەوتر بکەم. من بئ پئچوپەنا دەلئیم لە سایە دی (پامان) ئەووە گەیشتمە ئەو ئاستە دی بتوانم تا پادەھیک بە زمانئیکی شیاو و لەبار بنووسم، ئاخەر ئەووە گۆقاری (پامان) قەلەمی بە ھئز و پئز و زمانی تەپوئپئ تئدا بەدی دەرکئیت، نکولئش ناکرئیت پامان گۆقارئیکە دوورە لە جیاوازی کردن، ئەوجا لەبەر ھەر ھۆیکە بئ. دەشئ بئئین لە پووی ھەمەچەشنی ئەدەب و ھونەر و وەرگئپان و کولتوور و پەخنە و پەخنەکاری و فەلسەفە و زمانەوانئیەووە پکابەری لەگەل ناکرئیت. ئەووە دی تئبئنی دەرکئیت پامان تاکە گۆقارە تەنانت نئووە لاپەرەھیکئش بە مەرامی دەستکەوتی پارە نافرۆشئتە پئکلام و ھاوشئووەکانی پئکلام. خۆ وەرگئپان لە نئو ئەو گۆقارەدا بەشی شئیری بەرکەوتووە، لە پئگای وەرگئپرە لئھاتووەکانەووە زانیاری دلنەواز و بەسوودی لە چەندان جۆرە لقوئپوپی ھونەر و ئەدەب و فەلسەفەووە پئ بەخشیوین. لە ھەمووی سەرنجپاکئشترئش بابەتی «ھەقەبئقئین» دی سەرنووسەر ئازاد عەبدولواھئدە کە زۆر ژئرانە توانئووەتئ تئدا سەرکەوئ،

بە راستەوخۆ، یان ناراستەوخۆ ئاخئووەرەکە دی بە نیازی ھەلئنجانی راستئیەکانی نئو ھزر و دل و دەررونی ئەو کەسە پابکئشئت، ئەوھش زادە دی لئھاتووی و ئەزموونی ئازاد عەبدولواھئدە کە بە چەندان جۆرە پرسئار و لئکۆلئنەووە و ئالوگۆپرکردنی زانیاری، بە ئاگایی بئ، یان نائاگایی، ئاخئووەر زانیارییەکانی بن بە پئ بھئئتە سەر بە پئ و وردترین بئرەوہری و پەنھانەکانی دابمالئ، ھەلبەتە ئەوھش دەچئتە ژئر چەتری دەرروناسییەووە، دیارە سەرنووسەرئش باش لەو ھونەرە قائل بوو تەووە و دەست و پەنجە دی لەگەلدا نەرم کردووە، بۆیە گۆقارە کە لەگەل کەوتنە بەر دەستم، یەکەم شت کە بە دوایدا دەگەرئم، بابەتی «ھەقەبئقئین» ە. بە دیدی خۆم و بە وئژدانەووە دەلئیم: ئەگەر پۆژئک لە پۆژان پامان تووشی نەھاتی ھات، یان لە بزاقی پۆژنامەگەرئیدا دوا کەوت و تووشی نوشستی بوو، ئەووە ختای وی ناگرم، بەلکۆو خەتایە کە ھی نووسەرەن و پۆشنبئران خۆیانە لەوہی کە خوانەخواستە ھەر کۆسپ و تەگەرەھیکە لاپەلا بخرئتە پئشی، چونکە زئدەپۆپی نئبە ئەگەر بئئین پامان گۆقارئیکە بە ھئچ شئووەھیک درئغی نەکردووە و دەرگای بۆ ھەمووان والا کردووە. ھئوادارم بئئسە دی پامان خامۆش نەبئت و باروئوخی، بە تائبەتی لەپووی دارایی باش بکرئ تا بتوانئ وەرکۆو جارەن مانگانە ژمارەھیک دەرئکات، نەک دوو مانگ جارئک، بۆ ئەوہی ھەر بە بپشتر و ھەمئشە بە ھەپمئنتەر بئ. پئرۆز بئ بئست و پئنجەمئین سائلئادی لە دایکبوونی ئەو گۆقارە سەنگئین و پەنگئینە و سەرکەوتوو و سەرفراز بئ.